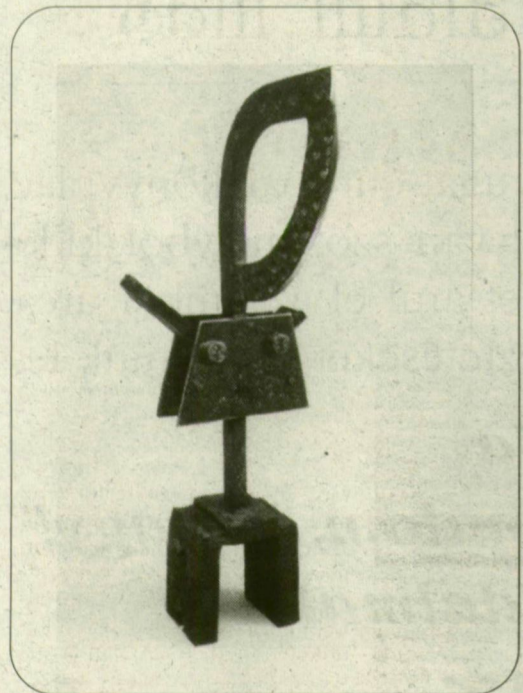
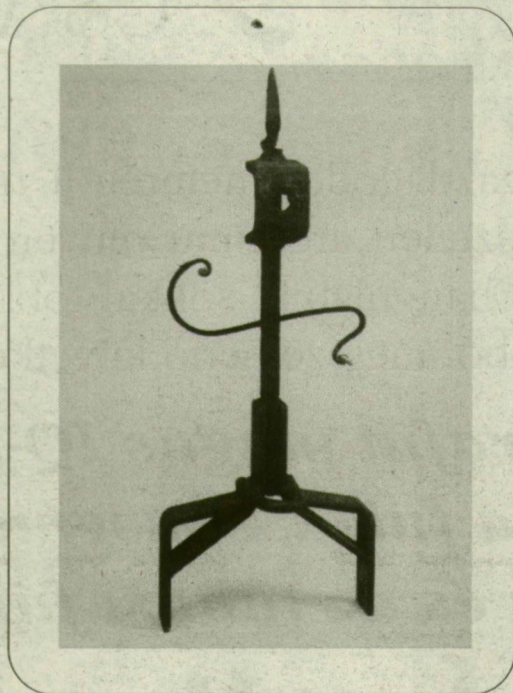

Munkái számos szegedi kiállítás és tárlat mellett külföldön is (ide egy hosszú felsorolás kínálna) szerepeltek. Legutóbb Kyotóban a Nemzetközi Ipari és Kereskedelmi Minisztérium által meghirdetett IV. Japán Textil- és Papírtervező Versenyen Az én kertem, A természet virágai I-II. című papírképei a legrangosabb díjat kapták, az Aranyérmeket.

● Holdisten

● Ritus

„Találtam egy joghurtos pobarat” Sejtelmes sejbenei formacsatlakozások

– Számítottál, vagy legalább gondoltál az Aranyéremre?
– Tavaly Ezüstérmes lettem ugyanezen a pályázaton. Gondoltam, a tisztesség úgy kívánja, hogy az idén is induljak. Persze hatalmas mezejében a föld legkülönbözőbb pontjáról érkeztek ide pályamunkák. És ha a mezejő nagyságát nézzük (több száz pályázó és ezernél is több pályamű), nem éppen reménykeltő. De inkább magamban bíztam, hogy tudok olyan munkát beküldeni, ami a világ képzőművészei számára is kihívást jelentő nemzetközi zsűri előtt megállja a helyét. Megállta.

– A versenyre papírképeket küldtél, de kispasztikák és festmények is születtek a műhelyedben. Hogyan kapcsolódik össze ez a három különböző műforma?

– Számomra teljességgel összefonódik e három, mert ugyanazt a problémát próbálom megoldani, csak hogy a kispasztikánál a teret is használhatom. Igazán erős kötés a kispasztikák és a papírképek között van, akár formailag, akár technikailag, hiszen itt nem tesztek különbséget szintetikus és természetes anyag között, a formacsatlakozás eggyé gyúri ezeket, és bár nem csinálok figurális munkákat, mégis idolelletet vesznek fel. Ilyen értelemben a festmények egy kicsit „kilógnak”.

– Főként a kispasztikáidnál, úgynevezett talált tárgyakkal dolgozol. Amikor rábukkansz egy tárgyra, hogyan alakul tovább a „viszonyotok”?

– Ez úgy működik, hogy miután rátalálok akár egy rozsdás vasdarabra, egy eldobott, mindenki más számára talán értéktelen, de formailag érdekes anyagra, vagy éppen egy szép fogaskerékre, kancsókégre, addig forgatom, gondolkodom vele, mígnem úgy mondok elke lesz, s akkor lassan láthatóvá válik számomra, hogy hol és hogyan tudom felhasználni. Tehát egészen más eljárással dolgozom, mint mondjuk a szobrászok:

Sejben Lajos képzőművész. Kispasztikái, papírképei, festményei azt mutatják, hogy a képzőművészet egész területén ki akarja magát próbálni, mindig tárgyának legmegfelelőbb formáját keresi, és tegyék hozzá – találja. Nebéz és fölösleges próbálkozás lenne őt bárrová is besorolni, vagy valamilyen iskolából eredtetni műveit. Valami ilyesmit jelent akkor a szuvenirítés. Bármibe is fogjon, az mindig erősen sejbenei lesz: misztikus, egyszerűen tiszta, plusz még ami a saját „recept” titka. Ezt a titkot fel lebet fedezni, de feltárni?

nem eltüntettem a kőről, a talált tárgyról a fölösleget, hanem addig formázom, illesztmem, míg meg nem találja a maga helyét. És ebben talán az egyik legfontosabb elvem, hogy minél egyszerűbb formával, formakapcsolatokkal tudjam megoldani a már a tárgyban hordozott problémát. Talán furcsán hangzik, de sokszor a legbanálisabb megoldások vezetnek eredményre. Az embernek az a tulajdonsága, hogy az általa megformált tárgyat egyedivé teheti, ez ad némi biztosítékot arra, hogy azt a tárgy- vagy formakompozíció után nem lehet reprodukálni. Merit itt egy talált tárgy egy másik talált tárggyal találkozik és ennek a véletlennak a valószínűsége nagyon-nagyon kicsi. Ugyanakkor a reprodukálhatatlanságnak ez a foka akkora és olyan szabadsághatár ad, amely nélkül dolgozni sem tudnék.

– A tárgyak a megtalálás pillanatában, gondolom, meglehetősen konkrétak, ugyanakkor az elkészült művek absztrakt térben mozognak. Hogyan találasz átmenetet konkrét és absztrakt között?

– Átlányegítem a tárgyakat. Nem foglalkozom a tárgyak konkrét, valószínűs tartalmával. Számomra a tárgy már a megtalálás pillanatában mértani elemé válik, formává testesül. Én csak abban a közegben tudom elképzelni, amivel összekapcsolom, amivel egységbe hozom. Egymás mellett fekszenek a tárgyak az asztalon és addig illesztgetem, ragasztom őket, míg össze nem állnak, de ha nem jön össze, nincs baj, újra, más-képpen meg lehet próbálni.

Igazából akkor van csak nagy baj – és jön az apátia –, ha valami nagyon jól sikerült. Ilyenkor mindig attól tartok, hogy ennél jobbat már nem tudok csinálni; ez egy időre visszavet, mert elég gyorsan be is bizonyosodik, hogy valóban nem tudok jobbat. Nincs más hátra: várok, hogy újra egészenben értelmelzhessem a dolgokat. De talán a legszerencsésebb, ha egy időre áttérek a papírképekre, a festményekre, mert bár hasonló elképzeléseim vannak itt is, de más az anyag, mások a dimenziók, máshogyan lehet megszólítani az anyagot. Gyakorlatilag nagyon szűk mezsgyén mozogok, mégis sokszor a papírképeknél kapok választ arra, amit a kispasztikáknál hiába kerestem – és viszont.

– A válaszok elég egyértelműek. De hogyan teszel fel magadnak egy kérdést, gondolom, nem nyelvileg?

– Ezt úgy kell elképzelni, mint egy matematikai megoldóképletet. Van benne, mondjuk, két ismeretlen, amelyeket úgy próbálok behelyettesíteni, hogy a legkülönösebb végeredményt kapjam. Tehát először mindig valami apró jel vagy forma – mint ismeretlen – tűnik föl, ami izgalomba hozza a fantáziámat – a képletet. Például nem rég az utcán találtam egy szétnyitott joghurtos poharat, ami erősen hasonlított egy inka fej két szemére. Hazahoztam, megtisztítottam, beágyaztam egy papírképbbe, de direktusé és a nagy kontúrok miatt nem tetszett, kivettem, nélküle újra áztattam a papírt, a doboz sziluetttje maradt, és ez lett a megoldás. Azaz a hétköznapi életből kapok tárgyakat, jeleket, amelyeket az-

tán a képzőművészet nyelvén kell feldolgoznom.

– Miért a keleti vagy éppen az inka kultúra formavilága foglalkoztat, mint sem más kultúráké?

– A keleti kultúra formavilágában – talán éppen ősisége miatt – a tiszta formák és az egyszerű jelek dominálnak. Szerintem minden emberben – ha tudomást vesz róla, ha nem – él a vágy, hogy a formákat letisztítsa, egyszerűsítse. Nálam állandóan működik az egyszerűsítés igénye; ha még valamit lehet venni arról a tárgyról úgy, hogy eredeti jelentése megmaradjon, akkor azt le kell venni, és le is veszem. A formavágyaim és -igényem leginkább a keleti kultúrával harmonizálnak.

– De, tegyük fel, valahol meglátasz egy összetett, bonyolult formát, amit akár méreténél fogva sem kezelhetsz talált tárgyként, akkor ez számodra milyen szellemiséget borbózz?

– A totalitás élményét mindig a részletező felbontás adja. Ha mondjuk megnézzük fölülről egy város látképét, az szép és sok mindenről beszél, de az én munkáimban ennek a képfelületnek csak egy töredékét, méghozzá azt a töredékét építem be, ami még onnan visszadhatja az egészet. Ha például külföldön vagyok, mindig teleobjektívvel fotózok, mindig a lehető legkisebb izgalmas részre katintok. Így aztán a részletezésre való hajlam is ugyanoda vezet, a totalitáshoz. Frázis ugyan, de vallo, hogy többet ér egy gazdag részlet, mint egy semmitmondó egész.

– Munkáidban – amelyek nem egy bagyományos képzőművész-felfogást mutatnak – jól láthatók a tendenciák. Hogyan fogalmazhatod meg az a legközelebbi kibívás, ami a legjobban inspirál?

– Szeretném megtalálni azt az egységet, amelyben a különböző jellegű képzőművészeti munkák egymás mellett léteznek. Festő szakon vagyok nyilvántartva, ugyanakkor kispasztikákat, grafikákat is készítek, és ez bennem ambivalens érzéseket szül. Merit hát akkor mi vagyok? Tulajdonképpen egyik se. Nem is erről szól a világ, ilyen már nincsen, hogy ez vagy az lenne az ember. Az én felfogásomban a képzőművészet kerek egész, ami egyfajta szemléletnek, tárgyháználtnak és cselekvésnek a kivetülése. Európában már reneszánszát éli a fluxusművészet, irodalma van, neves művészei, hagyományai, nálunk viszont csak most kezd lábra kapni; Szegeden meg egyenesen istenkáromlás. Ehhez a fajta művészethez nem csak adó, vevő is kell. Mi még egyelőre ott tartunk, hogy a művészetek egymásba való átjárását próbáljuk – ha egyáltalán próbáljuk – megszokni. Például ha lenne pénzem és eszközöm, akkor lehet, hogy a mostani munkáimat átvinném a videóművészetbe: úgy fotóznám a földet, az eget vagy a fákat, hogy ekvivalens képeket kapjak. Tehát a videóművészetben is megvan a munkáimnak, az elgondolásaimnak megfelelő szint. Nagyon remélem, hogy eljön az az idő itt is, amikor az eszközöket szabadon használhatjuk, anélkül, hogy azok eluralkodnának rajtunk, szabadon, mint egy darab fát vagy szőlőkötöző hánccot.

Podmaniczky Szilárd

Kocsmai filozófia

...A víztől még a vas is megrozsdásodik. Képzeld el, kicsoda árokat okoz a gyomorban...

...A beszéd megkülönböztet bennünket az állatoktól. Minél több ökörseget mondasz, annál kevésbé hasonlítasz egy csigához...

...Semmi nem pótolja egy anya szeretetét. Még akkor is, ha egész nap ver...

...Láttam a pápát, ahogy megcsókolt egy AIDS-est. Egész element a kedvem attól, hogy pápákkal csókolózom...

...Nincs rumod? Szólhattál volna, mielőtt kikértem a kávém...

...Süketnek lenni a Holdon egyáltalán nem zavaró, hiszen ott senki nem zajong. Ha az amik nem tudnak mit kezdeni a Holddal, küldjük oda a süketeket...

...Vagy megiszod, vagy nem, de csinálj valamit!

...Kénytelenek vagyunk két kézzel inni, mert nincs négy kezünk...

...Nem szeretnék földkörüli utazást tenni. Amikor körbeér az ember, akkor rájön, hogy ezentúl nincs hol töltenie a szabadságát...

...Nem szeretek az uzodában fürdeni, mindenki azt nézi, belefullad-e, vagy sem?

...Egy festmény olyasvalami, amit egy szöggel akasztunk a falra. Rembrandt tehát semmit nem ér szögek nélkül...

...Megtájtottam a feleséget, az anyósom és a lányom születési dátumát a lottón. Persze, egyetlen szám sem jött ki. Én még ilyen hülye családot nem láttam...

...Nem tudom, hogyan éghet a Nap? A világűrben nincs is oxigén...

...Te elküldenéd a lányodat tanulni Gabonba? Nem? Na látod: ezért van minden jobb kollégium Svájcban...

...Vihar esetén nem szabad alá állni, mert ez ugyanolyan mint a kutyákkal... Ha kimutatod, hogy félsz, az felidegesíti a villámot...

(Imre Máttyás saját fülű gyűjtéséből)

– Nem félsz, hogy egy atomreaktor mellett laksz?

– Félni? Mitől?

– Hát... Például az újságíróktól...

...Lehet, hogy a fűnyíróm idegesíti a szomszédokat, de azoknak is van egy...

...Senki felett nem mondhat szívet, kivéve persze, ha bíró vagy...

...Ha külföldre mégy, ne egyél meg semmit, ha nincs megmosva...

...Amikor valakit úrhajósjelöltnek választanak, utána már nem megy ugyanabba a büfébe...

...A falusi élet nagyon hasznos a gyerekeknek: megnézhetik az állatokat, amelyeket megesszünk...

...Amikor csuklasz, az azt jelenti, hogy valaki beszél rólad. A süketeket tehát sohasem emlegetik...

...A flamingóknak óriási a nemi szervük, csak a tollaktól nem látjuk rendesen...

...Vakációról sohasem küldök levelezőlapot, mert a postások elolvashatják, hogy rossz idő van, és ez nem rájuk tartozik...

...Megnéztük azt a szobát, ahol IV. Henrik született, jó magas plafonja volt... Főleg egy csecsemőnek...

...Ha el is kapják egy nap a Loch Ness-i szörnyet, akkor sem tudnák cirkuszban mutogatni... Túl sok víz kellene hozzá...

...Ha tovább esik a bőrre, pöntekre valóságos fekete csütörtök lesz...

...A füstölt lazac biztos tele van nikotinnal...

...Nem tudom, mit csinálnék, ha szembetalálkoznék egy orosz-lánossal, de biztos nem kiabálnám, „Oroszlán! Oroszlán!”, az olyan hülyeség...

...Két darab százast találtam egy busz ülés alatt. Hiába, a valóság sokszor felülmúlja a képzetet...

Kovács Zoltán

Szomorú vasárnap

Hőfehérke egyedül töltötte ezt a vikendet is, nem talált már el senki az erdő közepéig – a bétpróbás balálfejtes kommandó kivételével. Nem volt pardon, sem nem volt már pirulás: a bét barcos, felgyűjtva az erdőt, a füsttengerből kirontó élőlényekkel válogatás nélkül ugyanúgy bánt el. Hétfő reggel aztán nebéz volt az ébredés, Hőfehérke lassan csoszogott a mobos kávájú kútbox, odaérve nagy íben fölébajolt, de az már tele volt üszkös szomszédokkal. Meddig mehet ez így? teszi fel a költőt, az persze nem válaszol, debát magamnak sem mertem soha bevallani semmit, vallja be magának, ettől megint szomorú lesz és várni kezdi a vikendet. Százszorszép, suttogja egy törpe bulla fülébe.

Darvasi László

Asszonyállat

Mert nam az férfinek két végpontja vagyon. Egyiknek felől Isten, másiknak felől asszonyállata. Ámde asszonyállatnak csak egy végpontja vagyon! Ennek felől az férfi, másfelől, úgymondá, mind az magát kénálló lágy eden, beszivandó szöke ég, az a fürtös kék csöcse, gömbelég dir-dur fara, publikány szekszamontája, búskapuja, búskapuja, búskapu... ámde ezeken túl is, hogy azmi szép, avagy baec vir, item, bic foemina, jaj, mégsem leszek nő, mert azt nem lebet befejezni!